

Työelämälähtöistä kumppanuutta kehittämässä

Katri Hendriksson, YAMK (ins.), asiantuntija, Uudistuva teollisuus, Lapin ammattikorkeakoulu

Johdanto

Työelämälähtöinen yhteistyö ja kumppanuuksien kehittäminen on ollut Lapin AMKissa jo vuosia osana TKIO-toimintaa. Työelämälähtöisyydestä ja -läheisyydestä on kirjoitettu Lapin AMKin julkaisusarjaan jo vuonna 2014. Artikkelikokoelmassa käsiteltiin työelämälähtöisyyden eri näkökulmia, kuten toimintaan johtavia tarpeita, taustoja sekä toimintamallia. Asia on ollut jo pitkään työelämässä mukana, mutta vasta viime vuosina työelämälähtöisyys -termi on saanut enemmän huomiota osakseen. (Jankkila ja Kangastie 2014.) Yliopistopedagogiikka-verkkolehden artikkelissa kirjoitetaan työelämälähtöisen oppimisen tukevan opiskelijan vaihtoehtoisia tapoja toteuttaa opintojaan sekä kehittää omaa osaamistaan. Artikkelin mukaan lähtökohtana on, että työelämälähtöinen oppimistapa kehittää opiskelijan tietotaitoa monipuolisesti, koska työelämästä nousee ajankohtaiset työtä ohjaavat teoriat. (Yliopistopedagogiikka, 2021) Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijoille tarjotaan työelämälähtöistä oppimistapaa koulutuksissa ja tässä artikkelissa käsitellään aihetta konetekniikan näkökulmasta.

Meri-Lapin alueen toimijoiden kanssa on tehty pitkäjänteistä yhteistyötä ja tiettyjen toimijoiden kanssa on päästy toteuttamaan erityyppisiä toimintoja. Osa toiminnoista on johtanut myös konkreettisten asioiden edistämiseen. Meri-Lapin alue on tunnettu teollisuudesta ja isoista teollisuuden yrityksistä kuten Outokumpu ja MetsäGroup. Meri-Lapin alueella on kuitenkin myös teollisuuden pk-yrityksiä, jotka tekevät systemaattista kehitystyötä omassa toiminnassaan. Pk-yritysten kanssa toimimisesta on jäänyt mielikuva siitä, että ne osallistuvat mielellään koulutusorganisaatioiden tarjoamiin mahdollisuuksiin. Yhteistyötä Meri-Lapin

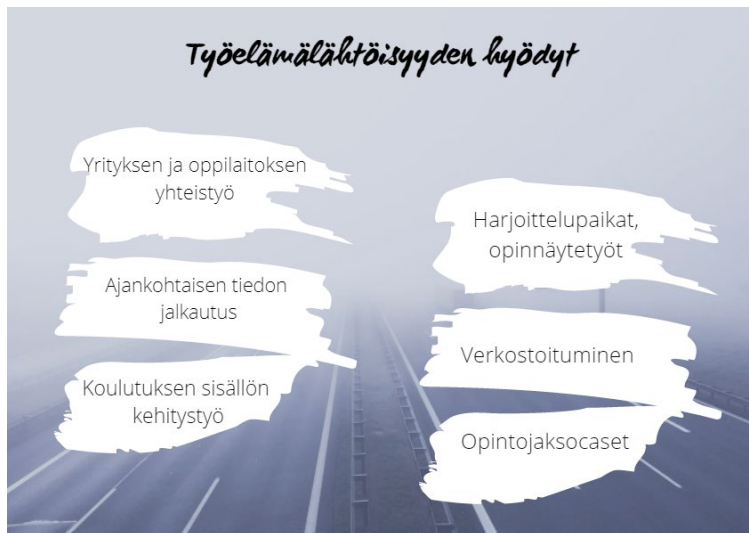
alueella on kehitetty Lapin AMKin ja alueen toimijoiden välillä jo vuosia, on saavutettu hienoja tuloksia ja vahvoja yhteistyötä edistäviä verkostoja.

Työelämälähtöinen kumppanuus

Työelämälähtöisyys tarkoittaa käytännössä esimerkiksi yritysten ja koulutusorganisaatioiden toimintojen kohtauttamista. Työelämästä kumpuaa erilaisia kehitysideoita, joita ei välttämättä tulisi huomioida, mikäli vastavuoroista keskustelua ei käytäisi aktiivisesti. Koulutusorganisaatioilla on usein matala kynnyks ottaa osaa työelämälähtöiseen yhteistyöhön tai kumppanuuteen, koska yhteistöistä voi suoraan löytää kytköstä opiskelijoiden opetustapoihin ja opinnäytetöihin. Työelämästä nousevat uudet ideat voidaan tuoda esimerkiksi opintojaksoille tiedoksi, jossa opiskelijaryhmät edistävät aiheita osana opintojaksojen suoritusta. Opintojaksoille tuodut ideat voivat olla selvitystöitä kirjallisuuden osalta tai ne voivat liittyä konkreettisesti yrityksen toimintojen kehittämiseen.

Vielä tällä hetkellä Lapin ammattikorkeakoulussa työelämätiedon hyödyntäminen rajoittuu muutamisiin opintojaksoihin, tarvetta olisi laajempaan hyödyntämiseen. Työelämätiedon hyödyntäminen opetuksen sisällön suunnittelussa tulee nousemaan entistä tärkeämmäksi tulevaisuudessa, vielä on matkaa kuljettavana. (Hendriksson & Kauppi 2020)

Työelämälähtöisyydestä puhuttaessa usein ensimmäisenä tulee mieleen yritysten toteuttama yhteistyö konkreettisissa esimerkeissä. Työelämälähtöistä toimintatapaa voidaan kuitenkin hyödyntää koulutuksen kehitystyössä sekä yritysten ja koulutusorganisaatioiden kohtauttamisessa. Hyvien esimerkkien esiin nostaminen on tärkeää, jotta niistä voi hyötyä useammat tahot. Työelämälähtöisyys on tärkeää TKIO-kehitystyössä, koska se johtaa parhaimmassa tapauksessa siihen, että samalla kerralla oppivat molemmat osapuolet yhteistyöstä jotain. Ei sovi unohtaa kuitenkaan opiskelijoita, jotka oppivat opintojaksoprojektien kautta työelämässä vaadittavia taitoja. Työelämälähtöisyyttä edistetään todennäköisesti näkyvimmin opintojaksojen ja opinnäytetöiden ohessa, mutta myös opettajat voivat käydä tutustumassa yritysten toimintaan ja suorittaa TET -jakso (työelämään tutustuminen) valitussa kohteessa. Työelämäjaksot voivat tuoda opettajalle uusia näkökulmia koulutusten sisältöjen kehittämiseen ja opiskelijalle ne voivat antaa mahdollisuuden vaikkapa harjoittelu- tai opinnäytetyöideoihin. (Hendriksson ja Kauppi 2020) Kuvaan 1 on koottu työelämälähtöisyyden hyödyt yhteistyön näkökulmasta.

Kuva 1. Työelämälähtöisen toiminnan hyödyt yhteistyön näkökulmasta.

Toimijoiden kanssa tehtävä yhteistyö on hyvin usein teollisuuden tai kiertotalouteen liittyvää, koska nämä teemat Lapin ammattikorkeakoulu hallitsee. Yhteistyö on selkeimmillään näkyvillä kumppanuussopimuksissa, hanketoiminnassa (TKI), koulutuksen sisältöjen kehitystyössä (opintojaksoprojektit, opinnäytetyöt ja harjoittelut) sekä myös palveluliiketoiminnassa.

Lapin AMKin toteuttamasta työelämälähtöisestä toiminnasta esimerkkinä on Lapin Vesileikkaus Oy:n (myöhemmin LaVe) kanssa toteutettu pitkäaikainen yhteistyö, jossa pääasiallisena teemana on ollut konetekniikkaan liittyvät palvelumyynnin caset, opintojaksoprojektit sekä opinnäytetyöt. Yhteistyötä on tehty jo useamman vuoden ajan ja pikkuhiljaa yhteistyöstä on muodostunut eräänlainen symbioosi toteuttajien välille.

Kumppanuutta kehittämässä – Case LaVe

Lapin ammattikorkeakoulu on tehnyt pitkäjänteistä yhteistyötä LaVen kanssa ja yritykseltä kysyttiin kommentteja ja palautetta yhteistyöhön liittyen. Palautetta on kerätty vuoden 2021 tehtyjen yhteistöiden pohjalta, jolloin teemana oli erityisesti kiertotalouden edistäminen yrityksessä sekä myös uusien toimintamallien kehittäminen (vesileikkausprosessin kehittäminen kiertotalousnäkökulmasta).

Yritykseltä tiedusteltiin, miksi he kokevat yhteistyön Lapin AMKin kanssa hyväksi ja millaista hyötyä yritys on tästä yhteistyöstä saanut. Ahokkaan mukaan LaVelle on alusta asti ollut tärkeää olla mukana vaikuttamassa oman toiminnan kehittämiseen, mutta heillä on myös vahva

halu olla osa innovatiivista alueen kehitystyötä. Yhteistyö Lapin AMKin kanssa on mahdollistanut yrityksen toimintojen näkyvyyden opiskelijoiden suuntaan, koska he ovat Ahokkaan mukaan hyvin todennäköisesti tulevaisuuden työelämän tekijöitä. Palautteessa mainitaan myös, että on hienoa olla mukana mielenkiintoisten uusien kehitysprojektien edistämässä, koska ilman tätä yhteistyötä he eivät todennäköisesti ehtisi tekemään innovointia itse. (Ahokas, 2021)

Työelämälähtöisen yhteistyön ja kumppanuuden kehittäminen vaatii pitkäjänteistä työtä, aikaa ja kiinnostusta aiheeseen molemmilta puolilta. Yksin ei kukaan pysty suuria asioita tekemään, ja Ahokas mainitseekin erityiskiitokset Lapin AMKille aktiivisesta yhteistyöstä. Lapin AMK on kytkenyt yrityksen mukaan moneen erityyppiseen yhteistyöhön vuosien varrella, viimeisimmät yhteistyöt on toteutettu kiertotalouden näkökulmasta oppilastöinä. Yritys kokee yhteistyön erityisen hedelmällisenä silloin, kun kehitystyöstä saadaan nostettua esiin uusia innovatiivisia asioita. Uudet avaukset voivat mahdollistaa myös uudenlaista liiketoimintaa, mikäli vain yhteistyöhön osaa asennoitua avoimin mielin. Opiskelijoiden kanssa toteutettavat yhteistyöt ovat kevyempiä ja käynnistyvät hitaammin, mutta niissä on paljon potentiaalia. LaVe on kokenut opiskelijoiden kanssa tehdyn yhteistyön ketteränä ja joustavana, tavoitteita on saavutettu projektien aikana vaikkakaan suoranaista hyötyä niistä ei ole vielä saavutettu. Yritys uskoo kuitenkin, että pitkällä aikavälillä hyötyä voidaan löytää esimerkiksi uusien avausten osalta. (Ahokas, 2021)

Yrityksen oma toive on ollut jatkaa hyväksi havaittua yhteistyötä sekä mahdollisesti myös lisätä opiskelijoiden kanssa toteutettavaa projektityötä. Työelämälähtöisiä opintojaksoprojekteja voisi olla hyödyksi toteuttaa vuosittain useampia, jolloin myös hyötysuhde kasvaa. Kehitysideoitakin haastattelusta saatiin poimittua, yritys mainitsee, että alueen pienille toimijoille kannattaisi järjestää vaikkapa kuukausittaisia aamukahvi -tilaisuuksia, jossa verkostoituminen muiden toimijoiden kanssa olisi helppoa ja säännöllistä. (Ahokas, 2021) Aamukahvi -tilaisuuden konseptoinnin ideointia on käynnistetty ja vuoden 2022 aikana toimintaa on tarkoitus pilotoida.

Yhteenveto

Työelämälähtöisyys on valttikortti nykypäivänä ja on tärkeää tietää mitä työrintamalla tapahtuu. On hyvä havainnoida millaisia tietoja ja taitoja tarvitaan menestyäkseen sekä tiedostaa yhteistyön merkitys. Yhteistyöllä ja kehittämishalukkuudella pärjää pitkälle, tietoja

ja taitoja tulee kehittää jatkuvasti ja pysyä ajankohtaisissa avauksissa kiinni. Alueellinen yhteistyö on arvokasta, sen avulla voidaan kehittää myös koulutusorganisaatioissa tapahtuvaa opetusta sekä TKI -toimintaa. Työelämästä nostetaan jatkuvasti ajankohtaisia aiheita, jotka tukevat yritysten ja korkeakoulujen yhteistyötä.

Lähteet

Ahokas, M. 2021. Sähköpostihaastattelu.

Hendriksson, K & Kauppi, T. 2020. Työelämälähtöisyys insinöörikoulutuksen innoittajana Lapin ammattikorkeakoulussa. UAS Journal -artikkeli. Viitattu 22.3.2022 [Työelämälähtöisyys insinöörikoulutuksen innoittajana Lapin ammattikorkeakoulussa - UAS Journal](#)

Jankkila, H & Kangastie, H. 2014. Työelämälähtöisyys ja -läheisyys Lapin ammattikorkeakoulussa. Viitattu 22.3.2022 <https://www.lapinamk.fi/loader.aspx?id=fb13405a-394c-4839-9209-9390348cca6c>

Yliopistopedagogiikka. 2021. Kehittäminen ja kokeilut; Kokemuksellinen oppiminen korkeakouluissa työn opinnollistamisen näkökulmasta. 1/2021. Viitattu 7.4.2022 [Kokemuksellinen oppiminen korkeakouluissa työn opinnollistamisen näkökulmasta | Yliopistopedagogiikka](#)